

ВАРНЕНСКИ КОРЕНЯКЪ

Органъ на Културно-Просвѣтното Икономическо Дружество „Варненски Коренякъ“

Брой
1 лв.

Год. абонаментъ 25 лв
Излиза ежесечно.

Редакция и администрация въ клуба
— Варна, площ. „Св. Никола“ № 1.

Обявления се приематъ
по споразумѣние.

Брой
1 лв.

Съдържание:

1) Дружественъ животъ, 2) Гласътъ на варненскитъ търговци за економическото положение на Варна — Мириамъ, 3) Причинитъ на всемирната економическа криза споредъ научнитъ изследвания—Мириамъ, 4) Варненска Популярна Банка, 5) Подновяване на варненското славянско дружество—Я. Романчукъ, 6) Годишенъ отчетъ на настоятелството за 1930 г. 7) Пътелътъ—Аведисъ Агаронианъ, 8) Обявления.

Дружественъ животъ.

Презъ изтеклия месецъ Настоятелството въ своитъ заседания се е занимавало съ следнитъ въпроси, по които е взело съответнитъ решения:

Въ избрания съставъ отъ общо годишно събрание на 25 I. т. г. то е конституирано както следва: Председателъ Иванъ Мариновъ, подпредседатели: Иванъ Стойновъ и Карамфилъ Погонатовъ, секретаръ Георги С. Балабановъ, касиеръ: Георги Аврамовъ, домакинъ Панайотъ Зенгиновъ и съветници: Пантелей Парасковъ, Никола Костовъ и Георги Ивановъ.

За списване вестника е избранъ редакционенъ комитетъ въ съставъ, отъ настоятелството Георги С. Балабановъ и дружествени членове Атанасъ Мановъ, Панко Василевъ, Д-ръ К. Караджовъ, Георги Маневъ, Янко Радевъ, Ефтимъ Георгиевъ и Я. Романчукъ, отъ които Д-ръ К. Караджовъ писмено е отклонилъ своето сътрудничество.

По въпроса за продължаване или възобновяване членството на старитъ нередовни дружествени членове. Настоятелството следъ обсъждане това въ едно специално заседание съвмѣстно съ нѣкои наши членове рѣши: да влѣзе предварително въ непосредствена връзка съ всѣкиго по отдѣлно отъ тѣхъ, да проучи причинитъ, които сж ги очуждили отъ дружеството и свика извънредно общо събрание презъ м-цъ Априлъ за да се вземе едно рѣшение по въпроса.

Презъ отчетната година настоятелството е рѣшило между другото дружеството ни да развие и следната дейностъ:

Месецъ Мартъ е опредѣленъ за агитационенъ месецъ. Презъ него ще се устроятъ квартални събрания за пропагитиране целитъ и задачитъ на нашето Дружество. Ще говорятъ дружественитъ членове: Из Мариновъ, Пантелей Парасковъ, Атанасъ Мановъ, Михалъ Филиповъ, Георги С. Балабановъ, Георги Маневъ, Карамфилъ Погонатовъ, Никола Костовъ и други. Датитъ за това и заведенията ще се съобщаватъ последователно.

При дружеството се урежда благотворителенъ фондъ, който ще се образува отъ допълнителнитъ доброволни вноски въ неопредѣленъ размеръ, които ще се правятъ отъ дружественитъ членове, срещу редовни квитанции, при уреждане на членскитъ имъ вноски.

Сумитъ отъ така образувания фондъ ще послужатъ за раздаване еднократно презъ годината, обикновено срещу Рождество Христово на помощи само въ натура и то на тези бедни варненски граждани, които очевидно се нуждаятъ отъ тѣхъ въ тѣзи дни. Избранъ е дамски комитетъ въ съставъ: госпожитъ Ан. М. Димова, Цанкова, Георгиева и Госпожицйтъ Лиери Антонова и Шаркадова, които ще иматъ за грижа да организиратъ изработването отъ семействата на нашитъ членове, дрѣшки и предмети, които ще се раздаватъ на бѣднитъ дѣца при устроената коледна елха.

Въпроси за поставяне дружествената ни дейностъ въ услуги за поощрение лозарството въ града винаги е зани-

Гласътъ на варненскитъ търговци за економическото положение на Варна.

Преди 4 години бѣше се об-разувалъ общограждански комитетъ отъ търговци и занаятчи подъ председателството на общинския кметъ съ задача да намери средства за повдигането на гр. Варна отъ економическия упадъкъ. Следъ нѣколко заседания била избрана една делегация, която да се срещне съ съответствени министри и да изходатайствува отъ тѣхъ известни облекчения по желѣзопѣжнитъ тарифи и още други нѣкои въ полза на града. Обаче предявенитъ искания на варненцитъ срещнаха енергиченъ протестъ отъ страна на Бургасъ. И не само Бургасъ, но и други градове свързани съ търговскитъ интереси на Бургасъ протестъ, като заплашвали даже правителството, че депутатитъ имъ въ Народното Събрание ще преми-натъ въ опозиция. А тъй като у насъ много държавни и общински въпроси се разрешаватъ съ огледъ на партийнитъ или личнитъ интереси, то правителството изостави поднесенитъ му отъ общогражданския комитетъ резолюции ad acta и всичко остана въ старото си положение.

Между това общината виждайки, че на Варна трѣбва да се помогне, намери, че Варна може би могла доста да се повдигне чрезъ курорта. За курорта се похарчиха действително доста крупни суми и макаръ

мавало настоятелството. Убедено, че въ това отношение Дружеството ни би могло да бжде полезно само чрезъ известни конкретни инициативи, то реши презъ отчетната година да се положатъ всички усилия за организиране всички варненски граждани лозари въ една производителна лозарска кооперация. Дали като такава ще се обособи съществуващата винар. кооперация „Димятъ“ или при очевидната невъзможностъ това да се постигне поради обективни причини, ще се прибегне къмъ образуване нова кооперация, ще покаже близкото бъдеще.

Въ всѣки случай настоятелството това си решение ще реализира.

че се направи доста грешки, не може да се откаже, че курортната частъ на града доста се уреди и поне вънкашно курортътъ се подобри. Въ Варна започнаха да приидватъ лѣтвници отъ странство, но понеже при досегашнитъ условия курортния сезонъ бѣше много краткъ (около 2 месеца), 65 хилядното население много малко можеше да почувствува об-лагитъ отъ курорта съ изключение на нѣкои богаташи и спекулантѣ. Особено въ последната година поради кризата, ползата отъ курорта е била много слаба, така щото даже най-го-лѣми оптимисти разбраха, че не може да се разчита много и винаги на курорта.

Следъ несполучливия опитъ на I общограждански комитетъ настѣпи пълно бездействие, съ изключение на общината по грижитъ ѝ за курорта и само отъ време на време се появя-ваха въ вестници статии на тема какъ да се спаси Варна отъ окончателна гибелъ. Найсетне една група Варненски търговци виждайки какъ Варна постепенно отъ година на година запада като се започне отъ 1921 година, намислиха, че е уда-рилъ последенъ часъ да се поднови и отново подеме про-падналата акция на общогражданския комитетъ и е издалъ следния характеристиченъ по-зивъ къмъ варненскитъ граж-дани:

„Варна нѣма да се повдигне и кризата не ще се облекчи, ако сами не си помогнемъ и не вземемъ въ собственитъ си ръ-це нашитъ и на града ни сѣд-бини. Да извоюваме достойно мѣсто на нашия градъ въ сто-панския и културенъ животъ на страната и да посочимъ сред-ства за излизане отъ днешната тежка стопанска криза е на първо мѣсто нашъ дългъ. Ще изпълнимъ ли дълга си или въ безволие и апатия ще присѣ-ствуваме на бавната смъртъ на града и на насъ самитъ? Про-чее до единъ на събрание!“

Свиканото отъ акционния ко-митетъ на 1. II. 1931 събрание бѣше доста добре посетено. Ораторитъ г. г. А. Янковъ и Стоянъ К. Поповъ бѣха доста изчерпателни и красноречиви. Особено трѣбва да се отбележи критическото имъ отнасяне къмъ

зачекнатитъ въпроси и умеренъ непровокаторски езикъ на речитъ имъ. Другъ е въпросътъ дали тѣ повдигнаха всички въпроси, за които трѣбваше да си кажатъ мнение по-пространно и по-мотивирано и най-сетне дали всички повдигнати отъ тѣхъ въпроси биха могли да се реализиратъ. Това обаче не намалява никакъ значението на тѣхната акция.

Следъ изслушването речитъ на ораторитъ бюрото предложи и събранието гласува следнитъ резолюции:

1) Апелира къмъ министерския съветъ да погледне на повдигането на Варна като на националенъ въпросъ и вземе мѣрки за просперитета на града чрезъ корекции въ желѣзничнитъ тарифи, като навлото отъ дветъ ни морски пристанища до София и Габрово се изравни, каквито случаи сжществуватъ въ други държави; чрезъ ускоряване разрешението на въпроса за създаване свободна зона при варненското пристанище и чрезъ желѣзопътното свързване на Варна съ Сливенъ.

2) Настоява предъ финансовия министъръ да сезира по-скоро Народното Събрание съ законопроектъ за намаляване на вноснитъ мита.

3) Иска министерството на търговията, промишлеността и труда да изработи и внесе въ Народното Събрание законопроектъ за ограничение образуването и дейността на картелитъ.

4) Апелира за най-голъми съкращения и икономии въ бюджетитъ на държавата, общинитъ, окръжитъ и автономнитъ учреждения.

5) Настоява Българската Народна Банка да намали още същия процентъ.

6) Апелира къмъ министерския съветъ и Народното Съб-

рание да започнатъ систематично намаляване данъчнитъ тяжести върху производството и консомацията и въобще взима не мѣрки за поевтиняване на живота.

7) Настоящата резолюция да се изпрати отъ комитета до Народното Събрание, министерския съветъ, всички министерства, както и до мѣстната и до столична преса.

Тѣй като нашето дружество не е само просвѣтно-културно, но и економическо въ по-широкъ смисълъ на думата т. е. то се грижи не само за своитъ членове, но и за сждбата на цѣлия градъ, то на насъ се пада да си кажемъ думата по-подетата отъ търговцитъ акция и главно за гласуванитъ резолюции.

Когато се говори за економическия упадъкъ на Варна трѣбва преди всичко да се разбере на какво се дължи той. Защото той се дължи не само на изгубването на Добруджа както това е станало вече общай банално да се повтаря; въпросътъ е по-сложенъ. Упадъкътъ на Варна се дължи преди всичко на общата всемирна криза: на изгубеното равновесие между земледѣлието и индустрията. На второ мѣсто идва криза специфично българска. Затова събранието одобри предложената въ пунктъ 2) резолюция за намаление вноснитъ мита, съ които биха се намалили ценитъ на индустриалнитъ произведения. Имало е време, когато повечето отъ насъ удобрявали високитъ производствени мита като необходими и полезни за нашето економическо стопанство. Малцина бѣха тогава, които сж били съгласни на умерени митнически тарифи, но тѣ не смѣли да се обаждатъ. Днесъ всички разбрахме, че прекаленитъ мита сж вредни за болшинството

отъ населението и че тѣ служатъ само за печалбитъ на едноничтожно малцинство. Сжпитъ индустриални стоки омамошаватъ земледѣлието и чиновничеството. Широкитъ маси обедняватъ, а това зле се отразява върху економическото положение на Варна. Къмъ сжщата категория се отнасятъ резолюциитъ точкитъ 3 — 6. — Третата причина за упадъка на Варна е мѣстна-варненска. Тукъ вече трѣбва да изтъкнемъ изгубването на важното за Варна дебуше — Добруджа. Южно-добруджанския въпросъ е международенъ въпросъ. Той може да се разреши въ наша полза следъ 5 години, но може и следъ 50 години и тукъ нищо не помагатъ обикновеннитъ митинги. Празднотата трѣбва да се попълни съ друго: Въ пунктъ 1 на резолюцията събранието иска отъ държавата да изравни навлото на дветъ ни морски пристанища до София и Габрово, да се създаде при варненското пристанище свободна зона и да се свърже чрезъ желѣзопътната линия Варна съ Сливенъ. Първото искане по тоя пунктъ може лесно да се удовлетвори. Отъ една страна да се увеличи тарифата отъ Бургасъ до София съ 55 километра и съ толкова километра тарифата отъ Варна до София да се намали (километрическата разлика на разстоянието Бургасъ — София е 110 километра по-малка отъ разстоянието Варна — София).

По този начинъ държавата нѣма да губи нищо; Варна ще спечели, но и Бургасъ нѣма да бжде онеправданъ. По мжно сж осъществими 2-то и 3-то искания по този пунктъ. За уреждането на свободна зона сж нуждни капитали, нуждни сж и контрагенти. Тукъ ще се породии въпросъ: кой ще направи нужднитъ съоръжения въ Вар-

на и Русе? Държавата или контрагентътъ (напр. чехитъ)? Освенъ това чрезъ тая привилегия дадена на Варна би се увредили значително търговскитъ интереси на Бургасъ и Русе и единствено оправдание за това би могло да бжде национално-политическото значение на Варна, за което би трѣбвало да прави жертви цѣла България. Така мотивираха необходимостта отъ свободната зона ораторитъ на митинга. Освенъ този ораторитъ изтъкнаха още единъ мотивъ въ полза на Варна: въ случай ако се даде на България излазъ къмъ Егейско море, тогава бургаската вносно-износна търговия ще бжде катастрофално застрашена и бургаското пристанище ще запустѣе. Свързването на Варна съ Сливенъ чрезъ желѣзопътната линия може да стане, когато държавата ще разполага съ свобооии суми за тая целъ.

Такава преценка трѣбва да се даде на взетитъ отъ събранието резолюции. Каква сждба ще ги постигне, още е неизвестно; разбира се, че въ интереса на града би било всичкитъ искания да бждатъ реализирани.

Слабата страна на митинга се състои въ това, че ораторитъ забравиха или нарочно пропуснаха да се изкажатъ по 3 важни въпроса: 1) за лозарството въ Варна 2) за ролята на общината въ стопанския животъ на Варна и 3) за привличане въ Варна на чужди капитали независимо отъ курорта. г. Янковъ мимоходомъ само загатна, че Варна може да очаква много отъ подновяване лозарството, обаче повече не каза нищо. За повдигане на лозарството сж нуждни по-голъми дългосрочни кредити — а кой ще

АРМЕНСКА ЛИТЕРАТУРА

Пѣтельтъ.

Тогава лебедътъ побледнѣлъ, почна въ печалното си гнѣзденце жалостната мелодия на смъртта.

До колкото знаемъ, и до сега на български не сжществувало нищо преведено отъ арменски. А при това арменцитъ иматъ една много хубава литература. Арменскиятъ народъ, и той като насъ, се е натеглил твърде много. а една доста голѣма негова частъ живѣе и помежду насъ. Ние се считаме щастливи, че първи може би днесъ даваме превода на единъ chef d'oeuvre, чудесенъ разказъ написанъ отъ видния литераторъ — белетристъ *Аведис Агаронианъ*, пълненъ съ трѣпкитъ и ужаса на смъртта.

*

Него день бѣха се случили въ селото ужасни работи. Посредъ бѣлъ день селото бѣше заспало — бѣше заспало изведнажъ и за винаги. Настѣпи тъмна нощъ. Защото винаги сж така тъмни нощитъ, които идатъ подиръ голѣмитъ злодеяния. И това означава, какво природата не е слѣпа, безчувствена сила, но чувствително нежна майка, която се срамува за злодеянията на чедата си и забулва съ гжсто було страшната имъ гледка. Всѣки пътъ, когато нѣкое ново злодеяние скверни земята, всѣки пътъ, когато нова неправда става тука — долу, неща-

стната майка — земя притегля веднага отгоре си гжстото було на тъмнината, за да не я види небето въ таково грозно положение. Вѣковетъ минаватъ и кой знае до кога още ще продължи това положение!

Днесъ тъмнината е изключително гжста. Надъ мжчителното опустошение царува „великото мълчание“. То знае тайнитъ на удивителнитъ събития, но не знае за кого и защо ги крие. То склучва съюзъ на мълчание съ Времето и се изтъркувала въ вѣчността. Колко такива събития сж минали така подъ нашето небе?

„Великото мълчание“ слѣзе отгоре, отъ селото, докара съ себе си опустошението и тъмнината. А отгоре тѣхъ витае изъ черното небесно пространство съ своята студена страшна тайнственостъ духътъ на смъртта. Злодеянията сж дѣло на човѣшки ржце. А небето и земята сж само опечалени зрители.

Опустошението е майка на ужаса и на смъртта. Кое живо създаение не се страхува отъ Смъртта?

Селото, прочее, е пусто и тъмно. Не се чува никакъв шумъ. Да бѣше поне се чулъ нѣкой звукъ, макаръ единъ единственъ! Да бѣше се отзовалъ поне единъ гласъ! Нѣма

значение отъ где би дошълъ той. Стига да намали гробната студенина, която царува всредъ тъмнината. Тогава нѣма да се раздира сърдцето, нѣма да чувства болки душата, тъмнината нѣма да тежи така много!

Но отъ кого би могълъ да произлѣзе тоя гласъ? Дали въ селото има, макаръ и едно живо сжщество? Кой знае, па може и да има. Какъ, обаче, да се изпусне гласъ? Когато нѣкое живо сжщество остане само всредъ общата смъртъ, умира и то отъ страхъ. Живото сжщество изпушта гласъ всредъ безгласната тъмнина само тогава, когато се надѣва да чуе другъ такъвъ подобенъ, иначе то не смѣе да извика. Защото по-страшно и отъ смъртта е да се чуе всредъ едно страшно опустошение единъ само гласъ и да остане той единственъ, безъ отговоръ!...

Никакъвъ шумъ! Селото мълчи. Куче не лае, котка не мяука, врата не скърцава, човѣкъ не кашли, пеленаче не плаче, стѣпки не ечатъ. Мигаръ всички спатъ? Но едно село заспало не изглежда така мъртво! Що за сънъ е той?...

Изъ тъмнината никой нищо не може да различи, нищо не се види. На всѣде тишина и пустота. Полунощниятъ вѣтрецъ духа полеха съ приличното безгрижие, повдигайки нѣкакво мърморене, нѣкое тихо шептене, като шептене на духове. И той знае тайната, която се крие подъ туй мълчание, то даже разправя нѣщо, но езика му разбиратъ само звездитъ.

Ето, най-после, се чу единъ гласъ! Единъ пѣтель пропѣ. Кой не е познавалъ тоя пѣтель? Той е пѣтельтъ на Мелика: Голѣмъ съ ясночервени крила и великолѣпна зелена опашка. Той е най-хубавиятъ и най-голъмиятъ кавгаджия отъ всичкитъ пѣтли на селото. Той пѣе прѣвъ отъ всички пѣтли на селото. Такъвъ пѣтель е той. А и днесъ, споредъ обичая си, той прѣвъ пропѣ. Гласътъ му излѣзе отъ Меликовата кошара, разпрострѣ се надъ „заспалото“ село и издѣхна въ тъмното пространство. И пакъ настѣпи мълчание, което сега е още по-страшно, защото следъ тоя гласъ не последваха други. Мигаръ въ това село има само единъ пѣтель, едно само живо сжщество?

Нещастната птица се уплаши отъ мълчанието, което владѣе наоколо ѝ. Тя нѣма силна память, но инстинктътъ ѝ накарва я да отгадае голѣми нещастия. Пѣтельтъ знаеше, че следъ него почва винаги да пѣе пѣтельтъ на съседа, което нѣщо го караше да се сърди извънредно много и да вика по-силно, по-звучно. Днесъ обаче не се чу гласътъ на съперника. Какво ли се случва? Това очудване на пѣтеля не трая много. Той даже безгрижно и добре разположенъ се опита да помилва много обичната си жена, черната кокошка, която заема винаги сжщо мѣсто на дървото отдѣсно и съ гордостъ приема призори милувкитъ на мжжа си.

Но едва що той протегна лѣво си крило и човката му спрѣ ужасена. Приятелката му бѣше изчезнала. Опечаленъ и сърдитъ, той се обър-

ги отпусне? Не маловажна е и ролята на общината. Без системното и рационалното общинско стопанисване Варна не може да се повдигне. Капиталистическия свят ще се отнася към нас със известна недоверие и мъчно ще се реши да влага тук по-големи капитали, когато види безредие във нашето стопанство. На никого друг, само на общината се пада ролята да привлече във Варна чужди капитали, по самата община трябва да има образцово стопанство.

Въ края не ни остава нищо друго освен да поблагодарим инициаторите на митинга за тяхната инициатива и да пожелаем на новия акционерен комитет да не прекратява своята дейтелност, а да я продължи.

Мириамъ.

Причините на всемирната економическа криза според научните изследвания.

При Народната Чехославашка Банка съществува научен отдел, който съвместно с други учреждения отдавна изучава стопанската конюнктура на Чехославашкия и въ края на годината обнародва научен преглед на стопанското положение за цялата изтекла година. Нейните сведения допълнени са с сведенията на разни централни емисионни банки и с аналогичните изследвания на Берлинския Институт обнародвани под редакцията на Вагеманна дават доста нагледна картина за стопанската криза не само въ Чехославашкия, но и въ цял свят. Според техните научни изследвания причините за всеобщата криза се дължат не само на един фактор. Това явление е по-сложно и причините са разнообразни; те са корените въ променното следвоенно стопанско развитие. След войната се е изменила коренно стопанската структура. Постепенно се е нарушавало необходимото равновесие между икономическото и търговското стопанство. Въ земледелието имаше свръхпро-

изводство и въ резултат намаляние до крайни размъри цените на зърнените храни. Чрез рационализация и трансформация на индустрията останаха много работници без работа и от тук произтича всеобща безработица. Тежкото положение се усложнява още от митническите прегради на отделни държави покровителстващи родната индустрия и по този начин експортът на всички държави е затруднен.

Причините на днешната криза ще могат да бъдат отстранени със големи трудности и то постепенно чрез приспособление към новите условия на земледелието и индустриалните производства.

Особен интерес представлява главата посветена на влиянието на златото въ всемирната криза. Отчетът на Чехославашката Банка не споделя мнение на някои английски и американски авторитети, че причина за всемирната криза било поскупването на златния метал поради намаляване на запаса му. Според банката никакви валютни реформи не били въ състояние да отстранят съединен замахъ всемирната стопанска криза, защото емисионните банки не могли до такава степен да въздействуват върху економическия живот на цял свят, но че цялата тежест на въпроса се намирала въ областта на производството и потреблението на реалните блага.

Мириамъ.

От редакцията. Тази кратка статия идва да допълни предишната статия „Гласът на варненските търговци за економическото положение на Варна“ и то въ тази част, въ която се говори, че упадъкът на Варна се дължалъ преди всичко на общата всемирна криза без да са били посочени и по-подробно обяснени причините за всемирната криза.

Варненска Популярна Банка.

На 22 м. м. се състоя общото годишно събрание на Варненската Популярна Банка въ юнашкия салон.

Отчета на банката бѣ предварително раздаденъ между членовете кооператори, съ огледъ да го разучатъ и въ деня на събранията да направятъ своите бележки по него.

Къмъ 9 часа сутринта салонътъ бѣ вече буквално препълненъ. Правеше впечатление, че тази година членовете и проявиха по живъ интересъ къмъ дѣлата и живота на

банката. Дебатите се водиха при спокойна атмосфера.

Отчета на банката е доста обширенъ и изчерпателенъ. Въ него подробно е изложенъ живота и развоия на банката съ всичките му счетоводни и статистически данни, отъ което добре се вижда проявената дейностъ за изтеклата 1930 год.

Насъ, варненци, болшинството отъ които сме нейни членове, трябва да ни радва обстоятелството, че при тая тежка стопанска и икономическа криза, банката е можала да не докосне кредития и личен кредитъ при Б. Ц. К. Б., който възлиза надъ 20,000,000 лева, плюсъ това къмъ същата на 31. XII 1930 год. била кредиторка съ 4,206,817 10 лв. Така също затова, че презъ отчетната година тя е имала предвидъ идеята за повдигането на градътъ ни въ стопанско, социално и културно отношение.

Въ днешния редъ на тази годишна отчетъ бѣ предвидена една сума отъ 4,000,000 лв. заемъ на общината за доизграждане на изоставения въ града ни общински театър, който стърчи, като архаиченъ монументъ отъ толкова време и протѣга ржка за помощъ на всеки минаващъ край него гражданинъ.

За тая хубава замисль и осъществение трябва да се благодари на общото годишно събрание на банката, защото съ това подпомагане общинския ни театъръ ще се доизкара и въ скоро време Варна ще се радва на още една хубава архитектурна сграда и единъ културенъ институтъ, отъ съществуването на който отдавна се чувствува празнота.

За тая и много други добри инициативи, пъкъ и за това, че крѣпи дребното еснафско съществуване, свещенъ дългъ на членовете и да бждемъ винаги примѣрно редовни въ задълженията си и винаги имаме при сърдце дѣлото на Варненската Популярна Банка.

Много назидателни сж въ това отношение за членовете и десетѣхъ заповѣди на кооперацията, които банката е намѣрила за умѣстно да печата на първия листъ на отчета си, които ние тукъ препечатваме:

Десетъ заповѣди за членовете на кооперацията:

1. Действай така, като че ли само отъ тебе зависи съдбата на кооперацията. Бжди примѣръ на единъ истински кооператоръ;

2. Работи само съ твоята кооперация. Като я засилвашъ, ти под-

крепяшъ самъ себе си и твоего професионално положение;

3. Ако имашъ спестени средства, вложи ги въ кооперацията — Популярната Банка. При нужда, тя ще ти даде такива при износни условия;

4. Черпи кредити само отъ своята банка, но не и отъ частни кредитори и банки, иначе ще бждешъ зависимъ и несвободенъ човѣкъ. Който иска да има редъ въ своето производство, той трябва да избѣгва високия частенъ кредитъ;

5. Купувай това, отъ което имашъ действителна нужда. Доставяй си всички материали, инструменти и машини само чрезъ своята кооперация и банка. Не ангажирай не нуждни стоки и материали отъ чуждите пътуващи агенти и комисионери;

6. Чуешъ ли нѣщо неблагоприятно за кооперацията, то не го разпространявай веднага, но влезъ въ връзка съ управителния органъ на кооперацията и провѣри слуха. Ако той е невѣренъ, привлѣчи къмъ отговорностъ клеветника.

7. Ако въ твоите дѣлови работи съ кооперацията имашъ основание за недоволство по отношение на последната, не се отстранявай отъ нея, но кажи го на отговорното ръководство, за да се намѣри виновника.

8. Размисли, че ти имашъ не само права, но и задължения; къмъ последните принадлежи, преди всичко, точното и навременно уреждане на сключените заеми и на дѣловете. Тѣзи отъ членовете, които не изпълняватъ своите задължения, губятъ всѣко право на критика. Отъ правилното и достатъчно кредитиране зависи въ голѣма частъ успѣха на кооперацията.

9. Кооперацията не е само за тебе, но и за всички нейни членове. Това вземай подъ внимание при твоите желания и искания.

10. Колкото е по-големо числото на членовете и колкото е по-големъ дѣловия капиталъ и фондовете на кооперацията, толкова сж по-големи възможностите за дейността на кооперацията. Затова грижи се щото твои другари отъ занаята да въздѣт въ кооперацията и здраво да работятъ за нея и въ нея. По такъвъ начинъ ти спомагашъ за възстановяване на стопанството.

Кореняци, не забравяйте, че въ Вашата редовностъ е силата на „Варненски Коренякъ“.

на къмъ приятелката си въ лѣво, но и нейното мѣсто се оказа праздно. Пустота и тишина се простираше наоколо. А при това мълчеше и самиятъ съперникъ пѣтелъ отъ съседния дворъ. Тогава той си разпери крилата, плесна и извика силно. Гласътъ му пакъ екна, въ тъмното пространство и издѣгна далече — далече саминъ и безъ отговоръ.

Пѣтелътъ почака. Той знаеше, че следъ второто му пѣне щѣше да се отвори съ скърцане вратата на кошарата и щѣше да влѣзе овчарътъ съ кошница въ ржка. Отподиръ му щѣха да последватъ, мучейки, животните и цялътъ дворъ щѣше да се пробуди и вдигне на кракъ, защото тозъ часъ е време за нахранването имъ.

Той, прочее, извика съ силенъ високъ гласъ, който можеше да събуди цялото село; обаче вратата не скръцна, овчарътъ не влѣзе, животните не се раздвижиха, въ кошарата царуваше едно странно мълчание. Какво се случи? Мозъкътъ на птицата нѣмаше достатъчно сила да го разбере. Обаче тя почна да се страхува. Тая пустота и туй мълчание я плашатъ, инстинктътъ ѝ подсказва, че нѣщо лошо се случило, че обикновениятъ свѣтовенъ строй се разстроилъ, та се свива твърде опечалено на мѣстото си.

Обаче настана часътъ да пропѣе и трети пътъ. Селото щѣше да зачочне лека-полека да се събужда при третото му пропѣване. Плесна, прочее, съ крилата си, повдигна проточена шията си и извика съ всич-

ката си сила. Пропѣ и почака. Сега трябва да се събуди попътъ и при зазоряване да си излѣзе шепнейки молитви. Пѣтелътъ чуваше, когато всѣка сутринъ по туй време се отваряше голѣмата двукрилна врата. Скърцането ѝ достигаше чакъ до долната надземна стая на Меликовата къща. Следъ малко се чуваше звънътъ на селската църковна камбана, който сутрешниятъ зефиръ вземаше на своите крила и разпръсваше като благословия надъ заспалото село. Тоя звънъ събуждаше всичките селяни. Старците си шепнѣха прозявайки се молитва, бабите на всѣки камбаменъ ударъ се прекръстваха вървейки като призраци изъ полутъмните улици и отивайки въ църквата. Въ къщата почваше животътъ и движението. Обаче днесъ не скръцна поповата врата, не удари камбаната. Где е попътъ? Защо мълчи камбаната: какво се случи? Нито пакъ и това можеше да разбере пѣтелътъ, но инстинктътъ на страхъ почна наново да се поражда въ него. Изплашенъ той почна да вика безспирно. Сега бѣше часътъ, гдето овчарътъ изкарваше стадото си на полето. Печалните звукове на кавала съ тихитъ плачливи трелове се чуваха близо до селото. После лека — лека той се отдалечаваше съ стадото си къмъ ливадите или горите. Същевременно се чуваха пѣсните на овчарите, скрибуцането на плуговете и на каруците, мученето на добитѣка. Следъ нощната почивка селото се оживяваше, прозяваше и приготвяваше за всѣкидневната

си работа. Пѣтелътъ продължаваше да пѣе, вика, но напразно... Не се чува нито кавалъ, ни овчаръ, нито стадо. Днесъ овчаригъ не пѣха, плуговете не се подвижиха, каруците не дрънкаха. Наоколо царува мълчание.

Пѣтелътъ отчаянъ мълкна. Сега той желалъ би да слѣзе отъ дървото си, но се страхуваше. Какъ да слѣзе посреда такава тишина, въ тая страшна пустота? Той е живо създание, та грси живота. Да можеше поне да се съмне скоро, да можеше горката птица да види нѣщо! Но днесъ съмнението се забавяше, а тъмнината като че не искаше да си отиде, да изчезне. Пѣтелътъ мислѣше върху тия страни работи до толкова, до колкото можеше да мисли една птица, но сега се касаше за трудни за горкия му мозъкъ въпроси, та тя не можеше да разбере, какво се случи въ селото. Где сж приятелките му? Защо е сама? Защо не излѣзе попътъ? Защо не удари църковната камбана? Где е овчарътъ съ стадото си? Кой ги взе, кой ги открадна? Защо овчаригъ не пѣятъ? Кой така безсърдечно ги накара да мълкнатъ? Да не би пъкъ всички да спятъ още? Колко е дългъ тоя днешенъ сънъ! Горката птица се чуди и страхува...

Кой го остави само него живъ въ тоя страшенъ пустинакъ? За какво ли пъкъ билъ той потрѣбенъ посреда туй общо мъртво? Викай, прочее, нещастна птица, викай Дали гласътъ ти ще достигне до небето? И пѣтелътъ вика ли вика безспирно.

Но кого ще събуди той? Наоколо

се простира тежъкъ вѣченъ сънъ. Обаче пѣтелътъ вика непрестанно отъ височината на своето дърво, вика съ всичката си сила, вика, колкото може, по-силно. Тѣй поне му се струва нему, че вика силно, защото въ действителностъ гласътъ му излиза отъ гърлото му жалостенъ, слабъ, плачливъ. Той не си плѣска вече съ крилата, не е вече гордъ съ звънливия си гласъ. Осамотеностъ и мълчанието го съкрушиха. Той викаше и се свиваше, навеждаше глава, като че имаше нѣщо лошо въ ума си.

Внезапно се чуха стѣпки въ кошарата. Най-после не билъ самъ. Влѣзе нѣкой. Пѣтелътъ се окуражи, плѣсна си тоя пътъ съ крилата и пропѣ, както презъ миналите хубави дни. Пропѣ и изкочи отъ дървото.

Две очи свѣтнаха въ полутъмнината, студени, пламени, страшни очи.

Пѣтелътъ ги видѣ. Дали е разбралъ, какво означаваша тия очи? Трѣбва да е разбралъ, защото направи едно движение, за да се качи наново на дървото. Но напразно! Дветѣ очи наближиха, единъ горещъ дѣлъ заобиколи птицата и тя едва успѣ да изпусне единъ жалостенъ, последенъ викъ, чувствувайки да се забива въ гръклана му студениятъ ножъ...

Свърши се!... Въ селото не остана вече икоя, не остана нищо!...

Мина презъ него неприятелътъ, мина касапинътъ и го унищожи!...

Подновяване на варненското славянско дружество.

Преди 20 години се основало в Варна по инициативата на няколко варненски граждани славянско благотворително дружество като клон на софийското славянско дружество. На 22 Март 1910 г. се състояло в помъщението на зала „Прошек“ многолюдно събрание на записаните членове и множество други варненски граждани и след изслушване речта на учителя Ил. Венов върху задачите на славянското единение бѣше избрано съгласно чл. 10 от устава на дружеството първо настоятелство в състав: председател Ив. Церовъ — тогавашен кметъ на града, подпредседател: К. Шкорпилъ — гимназиален учител, секретаръ: Д-ръ Ив. Фаращевъ — лѣкаръ (починалъ), касиеръ Дим. Коларовъ — началникъ на варненската телеграфо пощенска станция (починалъ) и членове: г. г. Пайкуричъ, Андреевъ, Ил. Веновъ, Базаля и Я. Романчувъ.

До войнитѣ дружеството е могло да развие доста значителна деятелност. Въ анализъ на дружеството две дати ще останатъ за винаги паметни; тѣ ще останатъ паметни и въ културния животъ на нашия градъ: посрещането на идващите отъ Одеса славянски делегати и гости за паметния въ историята на славянитѣ славянски съборъ въ София 1910 год. и втора дата: свиканя по инициативата на дружеството протестационенъ митингъ по поводъ суспендирането конституционнитѣ правдини на хърватския народъ въ Унгрия, станалъ на 12 априлъ 1912 год. На минаващите презъ Варна славянски делегати бѣше даденъ въ павилонъ на морската градина банкетъ, въ който взеха участие много видни руси и австрийски славяне; известния славянологъ Флорински, депутатъ и московския кметъ Гучковъ, проф. Д. Вергунъ отъ Галичина, д-ръ Д. Марковъ — депутатъ въ австрийския парламентъ и нѣколко други хърватски и словински дейци. Въ време на банкета се държахъ пламенни речи за славянската солидарностъ въ ония критически за славянитѣ времена. Отъ всички се чувсѣваше нужда отъ славянско споразумение въпреки разни търкания и недоразумения между славянскитѣ нации по разни политически и културни въпроси. Затова варненското общество по покана на славянското дружество взе единодушно участие въ митинга въ защита на хърватската кауза. Въ митинга участваха представителитѣ на учителството, адвокатурата, лекаритѣ, търговцитѣ, еснафитѣ, юнацитѣ, опълченцитѣ, запаснитѣ офицери, колоезачитѣ и др. Ораторътъ на митинга д-ръ Живковъ изложилъ история на дългогодишнитѣ борби на хърватитѣ за своитѣ национални права и въ края се приеха подходящи резолюции. Варненския митингъ намѣри отзвукъ даже въ австрийския парламентъ при разискването на хърватския въпросъ и така малкия градъ Варна даде косвенно морална подкрепа на хърватитѣ. Последнитѣ войни: балканската, междусъюзническата и всемирната естествено прекратиха деятелността на нашето дружество.

Следъ войнитѣ дружеството възобнови своята деятелност. Обаче въ станалото на 5. XII. 1920 год. общо събрание на членоветѣ председателътъ Ив. Церовъ въ отчета си между другото бѣше принуденъ да констатира известна апатия, нерешителностъ и незаинтересованостъ средъ варненската публика къмъ преследванитѣ отъ дружеството цели и предложи на разискване въпроса: има ли славянското дружество въ Варна почва и, ако има такава почва, то за напредъ да остане ли пѣкъ като клонъ на софийското дружество или ще работи самостоятелно при мѣстни условия, но разбира се паралелно съ софийското дружество. По тѣзи два капитални въпроса събраниято не се произнесе като ги отложи за другъ пѣтъ и следъ това

дружеството временно прекрати своята дейностъ.

Днесъ по инициатива на нѣкои видни граждани дружеството мисли да възобнови своята деятелност на самостоятелни начала независимо отъ софийското, 8 члененъ комитетъ изработилъ новъ уставъ, който ще се предложи на обсъждане и одобрение на общо събрание определено да стане на 1 мартъ въ салона XX вѣкъ. На 4 мартъ — денятъ на освобождението и по случай празника Санстефанска България, членъ на подновеното дружество Б. Сакжзовъ ще държи сказка върху славянската идея и славянското културно единение, за което ще има специални обявления.

Отъ своето зараждане до днесъ славянската идея е минала разни перипетии. Много пѣти чиститѣ славянофилски тенденции не сж били добре разбрани или нарочно фалшиво изтълкувани съ политическа целъ. Често се смѣсваше славянофилството съ панславизмъ за да се наплати неосведомената публика. Даже такъвъ предпазливъ ученъ като покойния д-ръ Ив. Шишмановъ е натикалъ, разбира се мимоволно, първитѣ руски славянофили като Хомяковъ, Бр. Киреевски и Аксаковъ въ единъ човалъ съ политическия деятель Катковъ безъ да провери, че Катковъ нѣмалъ нищо общо съ първитѣ славянофили („ранни славянофили“). Днесъ нѣкои мислятъ, че старата славянска идея изиграла вече своята роля и никому не е потребна; споредъ тѣхъ днесъ всичкитѣ славяне съ изключение на малка група Лужичани въ Германия сж освободени и всѣка славянска нация има свои особенни интереси. Бъдащото ще покаже дали това е така. Славянскитѣ държави взети поотдѣлно сж слаби било въ културно било въ економическо отношение. Тѣхното политическо съществуване не е до тамъ осигурено и тѣ биха могли да дадатъ отпоръ само съ своята солидарностъ. Сжщо чрезъ славянската солидарностъ биха могли да се изгледятъ славянскитѣ недоразумения отъ които и двете скарани страни нѣматъ полза.

Я. Романчувъ.

Годишенъ отчетъ

на настоятелството при К. П. И. Д-во „ВАРНЕНСКИ КОРЕНЯКЪ“ презъ отчетната 1930 г.

(Продължение отъ бр. 2).

Обаче имайки предъ видъ лѣтнитѣ ваканционни месеци фактически заседанията въ много случаи сж били по чести.

Естествено веднага може би се поражда мисълта какво е имало толкова на често за обсъждане и разрешение. На ония отъ Васъ, които сж имали възможностъ да следятъ живота и дейността на Д-вото, объяснения сж излишни, но и другитѣ биха получили представа веднага, ако за моментъ обърнатъ изтеклата година съ всички нейни грижи дребни и голѣми, грижи отъ най различно естество, които винаги сж се налагали на вниманието на настоятелството и които то винаги трѣбваше да има присърдце.

Презъ отчетния периодъ, съгласно чл. отъ устава се е състояло и едно общо извънредно събрание на 27 Априлъ 1930 г.

Причинитѣ за свикване по събрание отъ настоятелството Ви сж известни.

За него бихме искали да отбѣлимъ само, че ликвидира съ едно създадено положение, чието протакане бѣше въ ущърбъ на дружественитѣ интереси.

Поради невъзможността да се поддържа наема на бившия клубъ въ зданието на Д-ръ Провадалиевъ, настоятелството влѣзе въ преговори съ последния за известни намаления. Въ тези преговори възникнаха нѣкои недоразумения, които заставахъ да помислимъ за друго клубово помъщение. Презъ лѣтния сезонъ аре-

менно клубовото помъщение се премести въ зданието на Георги Шишмановъ отъ гдето на 1. XI 1930 г. се премѣсти въ зданието на Нисимъ М. Ефремовъ, съ годишенъ наемъ 5000 лв. По горния поводъ настоятелството положи твърде много грижи за настаняването ни въ едно пригодно клубово помъщение, което сжщевременно да бѣде на лице — въ нѣкоя отъ главнитѣ улици и още да отговаря на нашитѣ материални източници, обаче освенъ това помъщение, въ което сме днесъ, друго да съчетава въ по голѣма степенъ всички тези изисквания не се оказа. Презъ отчетната година въ Д-вото по собствено желание се прие оставката на стария дружественъ чиновникъ Еф. Георгиевъ и на негово мѣсто е назначенъ нашия членъ Георги Ив. Обрешковъ, който по настоящемъ извършва тази служба при 2000 месечна заплата.

Организация и вътрешенъ животъ.

Дейността изъ разнитѣ области на обществения животъ въ които се обобщаватъ задачитѣ на нашето Д-во предполагатъ всестранни грижи отъ ръководнитѣ органи, особено за вътрешната организация, която представлява устоитѣ на които се крепи самото Д-во и върху които може да изгражда своитѣ надежди.

Изхождайки отъ това разбиране настоятелството съгласно указанията на устава вложи зависящото отъ себе си за подържане вътрешния животъ на Д-вото за създаване въ него духъ на дисциплина и граждански добродетели, както и за повдигане съзнанието за мораленъ и материаленъ дългъ, които иматъ всички членове за преуспяването му. Въ това отношение, ако има още много да се желае, това се дължи на причини до голѣма степенъ лежащи въ днешнитѣ изключителни времена, които изживяваме, като носители на днешното обществено и лично възпитание и на болшинството отъ нашитѣ членове.

Тукъ следва да упоменемъ, че въ тази насока носятъ голѣма отговорностъ предъ интереситѣ на Д-вото и ония наши членове, които несъзнателно може би да поощряватъ проявитѣ на това възпитание въ нашия организационенъ животъ. Настоятелството тукъ се е стрѣмилъ да бѣде винаги внимателно и тактично и се ръководѣше отъ мисълта, че именно нашата дружествена срѣда е мѣстото, където трѣбва да се насажда чувството на търпимостъ и където братски да коригираме известни наши грѣшки. За подържане връзкитѣ съ членоветѣ и приканването имъ да проявяватъ интересъ къмъ дружествената дейностъ е направено доста. Отъ дружествения чиновникъ сж били посещавани не еднократно повечето отъ членоветѣ, съ което между другото сж поставяли въ течение и на дружественитѣ дѣла.

Дружествената канцелария е била винаги отворена за изпълнение своето предназначение, даже мѣчила се е да бѣде въ услуга на ония наши членове, които биха имали нужда отъ услугитѣ ѝ. Така дружествения чиновникъ само презъ последното тримесечие на отчетната година е услужилъ при 20 случая да прави справки, заявления и други предъ обществ. учреждения на наши бедни и малограмотни членове.

Настоятелството въобще идва да констатира предъ Васъ, че днешното състояние на нашето Д-во въ организационно отношение отъ гледището на обективни данни които обуславятъ вътрешнатаа споително връзка между последното и членоветѣ е задоволително.

Подчертаваме задоволително, защото никога въ миналото споредъ езика на сжщитѣ данни това състояние не е било по-добро, даже обратното въпреки известни благоприятни условия, които днесъ липсватъ. Следователно при нашата действителностъ абстрахирайки се отъ оня ентусиазмъ въ началото на дружествения животъ и после отъ външния интересъ, който възбуждаше нашето Д-во презъ време на общин-

скитѣ избори, задържането нивото на дружествения организационенъ животъ на сжщата висота които въ миналото съ явни тенденции на покачване, особено презъ текущата, тѣй да се изразимъ въ всѣко отношениѣ ялова година, трѣбва да ни задоволява.

Горната наша преценка почива на следнитѣ данни за числото на дружественитѣ членове чрезъ разнитѣ години и тѣхната редовностъ.

години	1927	1928	1929	1930	1931
редовни	429	400	1045	405	488
не редов.	133	376	478	1143	1101
подп. само деклараци	61	163	544	544	544

Тези данни сж извлечени най-старателно по партидитѣ на всички постѣпили членове въ Д-вото и съпадайтъ напълно съ даннитѣ, които намѣрихъ въ нѣкои отъ по-раншитѣ годишни отчети.

Единственото по благоприятно положение, което въ това отношение заема отчетната 1929 г. се дължи изключително на повишения изборенъ интересъ и то на борбитѣ, които тогава се водиха въ дружеството на партийната почва. Това се вижда отъ факта, че почти всички тия лица придошли въ дружеството въ навечерието на избора и съпадащи край на отчетната година, по натакъ не продължавали своето членство, което се потвърждава отъ датитѣ за отчетната 1930 год. когато тѣ всички оставатъ като не редовни членове именно 1143 и числото на редовнитѣ остава 405.

Отъ гореприведенитѣ таблици се вижда, че лицата, които се числятъ като дружествени членове, къмъ днешната дата сж всички 2132; отъ тѣхъ 544 продължаватъ да стоятъ само съ подадени декларации. Отъ останалитѣ 1101 сж нередовни съгласно устава членове и 488 напълно редовни.

Презъ отчетната година има новозаписани членове 41. Редовнитѣ дружествени членове се разпредѣлятъ както следва: мъже 482 — жени 6.

по възраст: 20 — 30 35, 30 — 40 67, 40 — 50 137, отъ 60 г. нагоре 101 всичко 488

по професия: работници 121, Чинов. и служ. 105, тър. 67, занаят. 103, кръчмари 13, лѣкари 3, пенсионери 26, свободни 48.

По образование: негр. 65, основно 236, прогимназ. 184, гимназ. 74, полувншне 4, више 10 неизвестни 12. (Следва).

Д-ръ КОИСТ. КАРАДЖОВЪ

ЛѢКАРЪ ПО
ВЪТРЕШНИ БОЛЕСТИ,
АКУШЕРСТВО — ГИНЕКОЛОГИЯ.

Приема всѣки день,
преди и подиръ обѣдъ,
въ дома си ул. „Успенска“ № 2,
срещу 1 я полицейски участѣкъ.

Беднитѣ безплатно.
Работницитѣ съ работнишки книжки.

Всѣки да знае

Въ пивницата на **Коста Щеревъ** Булевардъ „Мария Луиза“ 24 срещу дѣвическата гимназия пуца отъ своитѣ бѣли кристаллни чисти вина и черно бордо, грижливо приготвени специално за мераклии.

Закуски на скара винаги пресни и отлични.

Многобройнитѣ клиенти и достове на бай Коста да си взематъ бележка.

Шкембе чорба

не надмината по вкусъ за сутринна закуска ще намерите само при гостилница „Хайделбергъ“ на **Дим. Г. Касабовъ** ул. 6 Септемврий 27.

Печатница „Просвѣщение“ — Варна
Порѣчка № 413.